

עפ"ת 42642/12/17 - שאול שלום נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 42642-12-17 שלום נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת אילונה אריאלי
המערער שאול שלום ע"י ב"כ עו"ד אילון אורון
נגד
המשיבה מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד צביקה אברמוביץ', מפרקליטות
מחוז הצפון

פסק דין

1. זהו ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה בנצרת (כב' השופט בסאם קנדלפת) מיום 7.11.17 בתיק המ"ש 3254-11-17, במסגרתה נדחתה בקשת המערער להארכת מועד להישפט על הודעת תשלום קנס מס' 90506527275 (להלן: **הודעת תשלום הקנס**).

הודעת תשלום הקנס וההליכים בבית המשפט קמא

2. על פי הודעת תשלום הקנס, ביום 3.8.2016 נהג המערער ברכב במהירות של 108 קמ"ש, בדרך שאינה עירונית, בה מותרת מהירות מירבית של 80 קמ"ש, וזאת בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961.

3. ביום 7.11.17 הגיש המערער בבית המשפט קמא בקשה להארכת מועד להישפט על הודעת תשלום הקנס. בבקשה נטען, כי במועד העבירה נהגה אשת המערער ברכב וכי הבקשה שהגיש למשטרת ישראל, להסבת הודעת תשלום הקנס על שם אשתו, נדחתה ביום 29.6.17, בשל הגשתה באיחור. לטענת המערער, בשל טעות נשלחה בקשתו למשטרת ישראל רק ביום 23.6.17, במקום ביום 26.3.17. המערער צירף לבקשתו להארכת מועד להישפט תצהיר של אשתו, בו היא מודה בביצוע העבירה ומוותרת על טענת התיישנות. המערער טען כי אי הסבת הדו"ח על שם אשתו, תגרום לו עיוות דין חמור ובעניין זה הפנה למספר פסקי דין של בתי משפט מחוזיים, אשר קבעו כי מניעת הסבת אישום למי שנהג ברכב בפועל מהווה עיוות דין, בפרט כאשר אדם אחר מודה כי הוא שנהג ברכב וביצע את העבירה. המערער הוסיף כי הזכות להישפט היא זכות חוקתית מהותית וכי אסור שסדרי הדין יפגעו בה.

החלטת בית המשפט קמא

4. בהחלטה מיום 7.11.17, דחה בית המשפט קמא את בקשת המבקש, תוך שקבע: "לא מצאתי כל הצדקה לאי הגשת הבקשה להישפט במועד הקבוע בחוק. כך גם לא מצאתי חשש ממשי לעיוות דין. המבקש הם הבעלים של הרכב והאחראי על הנעשה בו והטענה כי אדם אחר נהג ברכב אינה מסוג הטענות המצדיקות קבלת הבקשה".

טענות המערער

5. המערער כופר בביצוע העבירה וטוען כי העבירה בוצעה על ידי אשתו, אשר הצהירה על כך בתצהיר שהוגש לבית המשפט קמא. בקשתו להארכת מועד להישפט הוגשה באיחור, משום שסבר בטעות כי התאריך האחרון להגשתה הינו 23.6.17 ובו ביום הגיש אותה, בעוד שהתאריך האחרון הינו 26.3.17. מדובר בטעות בתום לב, בשל סיכול ספרות. המערער הוסיף וטען כי נגרם לו עיוות דין של ממש, מקום בו אדם אחר נהג ברכב. הוא שב והפנה לפסיקה בה הוכר טעם זה כמקום עיוות דין המצדיק הארכת מועד להישפט, על מנת שלא תיפגענה זכויות מהותיות. המערער הוסיף כי הוא איננו עומד בפני פסילת רישיונו במשרד הרישוי וכי אין לו כל "מניע נסתר", לבד מרצונו שייעשה צדק. לחלופין טען המערער, כי ניתן להטיל עליו הוצאות מידתיות, בשל מחדלו.

טענות המשיבה

6. המשיבה מבקשת לדחות את הערעור. הטענה ולפיה המערער התבלבל בתאריך, איננה מסוג הטענות המצדיקות את הארכת המועד. בענייננו, לא זו בלבד שבקשת ההסבה הוגשה על ידי המערער למשטרת ישראל באיחור, גם הבקשה שהגיש בבית המשפט קמא, להארכת המועד להישפט, הוגשה באיחור - כחצי שנה לאחר שנדחתה בקשת ההסבה על ידי משטרת ישראל. עמידה בסדרי הדין חשובה במיוחד בהליכים המתנהלים בבתי המשפט לתעבורה. עוד טוענת המשיבה כי טענה שאדם אחר נהג ברכב, איננה מקימה עיוות דין.

דין

7. לאחר עיון בהודעת הערעור ושמיעת טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

8. סעיף 229 (א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: **החוק**), קובע לוחות זמנים להגשת בקשה לביטול הודעת תשלום קנס, **בפרט על יסוד טענה כי אדם אחר נהג ברכב**, ולהגשת הודעה על רצון להישפט על העבירה. כך קובע סעיף זה:

"229. (א) מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס, ישלם, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, את הקנס הנקוב בהודעה, לחשבון שצוין בה, זולת אם פעל באחת

מדרכים אלה:

(1) הגיש לתובע, תוך שלושים ימים מיום ההמצאה, בקשה לביטול כאמור בסעיף קטן (ג), ולעניין בקשה לביטול כאמור לגבי עבירת תעבורה מהטעם שהעבירה בוצעה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, ובעל הרכב מבקש להוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו, בעת ביצוע העבירה, או למי מסר את החזקה ברכב, כאמור בסעיף 27ב לפקודת התעבורה - אם הגיש לתובע את הבקשה לביטול בתוך תשעים ימים מיום ההמצאה; החלטת התובע בבקשה לפי פסקה זו סופית, ואולם רשאי הנקנס להודיע על רצונו להישפט;

(2) הודיע, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, בדרך שנקבעה בתקנות, שיש ברצונו להישפט על העבירה.

מי שהגיש בקשה לביטול כאמור בפסקה (1) לא יהיה רשאי להודיע על רצונו להישפט כאמור בפסקה (2), אלא תוך שלושים ימים מיום המצאת ההודעה על החלטת התובע בענין הביטול.

סעיף 230 לחוק קובע:

... "בית המשפט רשאי לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה), בשינויים המחויבים, או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו".

סעיף 229(ה) לחוק קובע, כי ניתן לדון בבקשה שהוגשה באיחור:

"... אם שוכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושמנעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה".

9. בענייננו, בדיון קבע בית המשפט קמא כי המערער לא העלה טעם מוצדק להגשת הבקשה להישפט באיחור. כפי שיפורט להלן, **מחדלו של המערער בעניין זה הינו כפול** - הוא איחר, איחור ניכר, הן בפנייתו למשטרת ישראל בבקשה להסבת הודעת תשלום הקנס על שם אשתו והן בבקשתו להישפט.

10. אשר לאיחור בפניית המערער למשטרת ישראל - מעיון בהודעת תשלום הקנס עולה, כי זו נשלחה למערער ביום 26.11.16. המערער נמנע מלציין מהו המועד בו ההודעה נמסרה לו. בקשתו להסבת ההודעה על שם אשתו נשלחה למשטרת ישראל רק ביום 23.6.2017, כאשר גם לשיטת המערער, שכאמור לא הצהיר על מועד המסירה, הבקשה למשטרת ישראל הוגשה באיחור של 3 חודשים.

טענת המערער כי האיחור בהגשת הבקשה נבע מטעות, אין בה כדי להוות טעם מוצדק להארכת המועד. אין מדובר בסיבות שאינן תלויות במערער, אשר מנעו ממנו להגיש את הבקשה במועד. גזירה שווה בעניין זה, ניתן לגזור מן ההלכות שנקבעו בסוגיית ביטול פסק דין שניתן בהעדר, לפיהן - שכחה, טעות, חוסר תשומת לב, או עמוד 3

בלבול במועד, אף אם אירעו בתום לב, אינם מהווים טעם מוצדק כאמור (רע"פ 9142/01 סוראיה איטליא נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6), 793; ר"ע 418/85 פרץ נ' רוקינסטיין (13.8.85); רע"פ 5146/09 יהונתן שרעבי נ' מדינת ישראל, 28.7.2009).

11. ואשר לאיחור בהגשת הבקשה להישפט - הודעת משטרת ישראל על דחיית הבקשה להסבת הודעת תשלום הקנס, נשלחה למערער ביום 29.6.2017. על פי סעיף 229(א) סיפא לחוק, ממועד מסירת החלטה זו למערער (מועד שגם עליו לא הצהיר המערער), עמדו לרשותו 30 יום להגשת הודעה על רצונו להישפט. המערער הגיש את הבקשה להארכת מועד להישפט רק ביום 7.11.17, היינו - למעלה מארבעה חודשים לאחר שנשלחה אליו החלטת משטרת ישראל על דחיית בקשתו להסבת הדו"ח. **בפי המערער אין כל הסבר לאיחור זה.** בדיון שהתקיים בפניי, אישרה ב"כ המערער כי המערער זנח למעשה דו"ח זה, שעה שסבר כי "אין מה לעשות" וכי רק אגב פנייתו למשרדה בשל דו"ח אחר, הוגשה הבקשה דנן לבית המשפט קמא.

12. גם בקביעה כי לא נגרם למערער עיוות דין ממשי, צדק כב' השופט קמא ואין מקום להתערב בהחלטתו. עמדת המערער בעניין זה נסמכת על טענתו כי הוא עצמו לא נהג ברכב, אלא אשתו, אשר הגישה תצהיר ובו הודתה בביצוע העבירה.

סבורני כי טענה לפיה המערער לא נהג ברכב, איננה מבססת חשש לעיוות דין כלפיו. בעניין זה אכן קיימות פסיקות סותרות של בתי המשפט המחוזיים. בית המשפט העליון (כב' השופט א' שהם) נדרש לסוגיה זו במסגרת בקשת רשות ערעור על פסק דין במסגרתו נדחה בקשה לביטול פסק דין שניתן בהעדר הנאשם, וקבע: "... אין בידי לקבל את טענת המבקש, כי דחיית בקשתו תגרום לו עיוות דין, שכן לא הוצג כל טעם ממשי המצביע על חשש כלשהו לעיוות דין שנגרם לו. ועוד אוסיף, כי טענתו לפיה הוא עצמו לא נהג ברכב, אינה מבססת חשש לעיוות דין כלפיו (רע"פ 7709/13, שמעון סאסי נ' מדינת ישראל, 28.11.13).

המערער מבקש לאבחן פסק דין זה מעניינו, בשים לב לכך שבאותו עניין דובר בעבירה של אי ציות להוראות שוטר, כשלא נטען מי נהג ברכב, ואילו בעניינו מדובר בעבירת מהירות שתועדה במצלמה ואשת המערער מודה בביצועה. כפי שאפרט להלן, סבורני כי אין להחיל דין שונה על נסיבות עניינו.

13. ודוק: הטענה ולפיה אדם אחר הוא שנהג ברכב - **היא היא טענת ההגנה אשר הוכנסה באופן מפורש לספר החוקים:** סעיף 229(א)(1) לחוק קובע לגבי טענת הגנה זו סדר דין מסוים ומפורש, תוך קביעת סד זמנים ארוך מן הרגיל להגשת בקשה לביטול הדו"ח:

"... ולעניין בקשה לביטול כאמור לגבי עבירת תעבורה מהטעם שהעבירה בוצעה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, ובעל הרכב מבקש להוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו, בעת ביצוע העבירה, או למי מסר את החזקה ברכב, כאמור בסעיף 27 לפקודת התעבורה - אם הגיש

לתובע את הבקשה לביטול בתוך תשעים ימים מיום ההמצאה".

14. לא בכדי ציין המחוקק באופן מפורש טענת הגנה זו. מדובר בטענה המועלית לעיתים קרובות בבתי המשפט לתעבורה, בפרט בעבירות אשר מתועדות באמצעות מצלמה, בהן הודעת תשלום הקנס איננה נמסרת לנהג במקום האירוע, אלא נשלחת לבעל הרכב.

מקום בו המחוקק ייחד וקבע, באופן מפורש ומפורט, סד זמנים מסוים לטענת הגנה מסוג "מישהו אחר נהג", ברי כי אין לראות בטענת הגנה זו, **כשלעצמה**, כ"נימוק מיוחד" (כלשון סעיף 230 לחוק) או ככזו המקימה חשש לעיוות דין, אם לא יוארך המועד שנקבע בחוק להגשת בקשה להישפט בגינה.

יתרה מכך, יש לקבל את עמדת המשיבה ולפיה כעניין של מדיניות הנוגעת ביעילות ההליכים בבתי המשפט לתעבורה, אין מקום לפתוח פתח כה רחב ולהכיר בטענת הגנה זו, שכאמור הינה נפוצה ושכיחה, ככזו המצדיקה, כשלעצמה, את הארכת המועד להישפט (לעניין חשיבות שיקולי יעילות ההליכים בבתי המשפט לתעבורה ראה פסק הדין הנ"ל בעניין **פרץ רוקינשטיין**).

15. נמצא כי לא זו בלבד שהמערער לא העלה טעם מוצדק לאיחור הניכר בהגשת בקשתו להישפט (הן בקשתו למשטרת ישראל והן בקשתו לבית המשפט קמא), הוא אף לא הצביע על "נימוקים מיוחדים", כלשון סעיף 230 לחוק, לקיום המשפט חרף הגשת הבקשה באיחור.

על יסוד האמור לעיל, הערעור נדחה.

המזכירות תשלח פסק דין זה לב"כ הצדדים.

ניתן היום, ט"ז ניסן תשע"ח, 01 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.